

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Minister Prof. Dr. E.J. Kuipers
Parnassusplein 5
2511 VX DEN HAAG

Postadres

Postbus 2001
3500 GA Utrecht

Bezoekadres

Mercatorlaan 120C
3528 BL Utrecht
T +31 (0) 88 888 3 99

www.knov.nl

KvK-nummer 4047 425

Utrecht, 8 september 2022

Ons kenmerk
2022-649-CG/TdK/ha

Betreft
Uitbreiding verzekerd pakket met IVF-
draagmoederschap – kijk ook naar andere
gezinsvormen en situaties

Uw kenmerk
–

Geachte heer Kuipers,

In 2020 heeft uw voorganger het Zorginstituut Nederland verzocht om advies uit te brengen met betrekking tot IVF-draagmoederschap. Van IVF-draagmoederschap is volgens de aanbevelingsbrief sprake wanneer bij een vrouw (de draagmoeder) een embryo van de wensmoeder wordt ingebracht en de draagmoeder vervolgens de vrucht draagt en een kind op de wereld brengt ten behoeve van de wensouders. Deze situatie ontstaat op het moment dat er bij de wensmoeder een baarmoeder ontbreekt of dat er een andere medische indicatie is waardoor er een belemmering is zelf de vrucht te dragen. Tegelijkertijd signaleren wij dat er bijvoorbeeld ook sprake is van IVF-draagmoederschap als er gebruik wordt gemaakt van een embryo welke is ontstaan dankzij de hulp van een gedoneerde eicel van een eiceldonatrice en sperma van (één van) de wensvader(s) die bij de draagmoeder wordt teruggeplaatst. Wij willen u als eerste meegeven om nog eens goed naar deze definitie te kijken.

Het verzekerde pakket

De behandeling die bij de draagmoeder wordt uitgevoerd maakt op dit moment nog geen onderdeel uit van het verzekerde pakket. De reden dat er geen vergoeding plaatsvindt is gelegen in het feit dat de draagmoeder zelf geen medische indicatie heeft voor de behandeling die bij haar wordt verricht. Daarnaast worden de kosten voor de behandeling ook niet ten laste van de zorgverzekering van de wensmoeder gebracht, vanwege het feit dat de behandeling niet bij de wensmoeder wordt uitgevoerd. Het deel van de IVF-poging dat bij de wensmoeder wordt uitgevoerd is momenteel al wel verzekerde zorg.

In haar brief van 26 januari jl. adviseert het Zorginstituut Nederland u naar aanleiding van het in 2020 verkregen adviesverzoek de volgende zaken toe te voegen aan het verzekerde pakket:

- IVF-draagmoederschap, en dan meer specifiek het medisch-technische deel van de IVF-poging dat bij de draagmoeder wordt uitgevoerd;
- De opslag van cryo-embryo's tijdens of na de IVF-draagmoederschapsbehandeling.

In uw brief van 20 mei jl. heeft u de Tweede Kamer geïnformeerd dat u voornemens bent het advies van het Zorginstituut Nederland over te nemen en het verzekerde pakket uit te breiden met IVF-draagmoederschap. Dit wel nadat het wetsvoorstel 'Kind, draagmoederschap en afstamming' in werking is getreden, zoals het Zorginstituut Nederland u ook adviseert.

De tien ondertekende partijen juichen dit initiatief toe en zijn verheugd over deze uitbreiding van het verzekerde pakket, waarbij nu ook het IVF-draagmoederschap zal gaan behoren. Echter, wij constateren tegelijkertijd een ongelijkheid. We willen dit recht graag laten gelden voor alle gezinsvormen zoals man-man koppels, maar ook alleenstaande wensvaders en trans personen die een kindervens in vervulling willen zien gaan dankzij de hulp van een draagmoeder. Net als bij de wensmoeder, die als gevolg van het ontbreken van een baarmoeder of vanwege een andere medische indicatie niet in staat is een vrucht te dragen, geldt dat ook in andere situaties mensen vanuit een psychosociale en/of biologische reden geen vrucht kunnen dragen. In onze ogen zou er door het uitsluiten van die specifieke groepen een rechtsongelijkheid ontstaan. Zo heeft een man-man koppel dat gebruik wenst te maken van IVF-draagmoederschap geen recht op vergoeding, terwijl u dit nu voor vrouwen die aan de gestelde eisen voldoen wel mogelijk wilt maken mits het een embryo is die is ontstaan uit een eicel van de wensmoeder en een spermacel van de wensvader.

Tot slot refereren wij ook naar het wetsvoorstel 'Kind, draagmoederschap en afstamming' waarin geen uitsluiting van mannenstellen en singles bestaat en dat, in tegenstelling tot, de door de minister nu al voorgestelde aanpassing van de vergoeding in het basispakket wel een onderscheid maakt op basis van gender en seksuele oriëntatie.

Onze vraag

Wij willen u vragen -zeker in de huidige tijdsgeest- nog eens goed naar uw voornemen te kijken en te overwegen of de uitbreiding van de voorziene vergoeding van IVF-draagmoederschap niet ook voor andere gezinsvormen en andere situaties gerealiseerd zouden kunnen worden? Denk hierbij aan man-vrouw koppels, man-man koppels, vrouw-vrouw koppels, personen in transitie, maar ook solo ouders (LHBTIQ+) en personen die naast de hulp van een draagmoeder, ook gameetdonatie nodig hebben.

Uiteraard zijn wij graag bereid daar nader met u over van gedachten te wisselen.

Hoogachtend,

Carola Groenen
Voorzitter KNOV

Dianda Veldman
Directeur-bestuurder
Patiëntenfederatie Nederland

Ons kenmerk
2022-649-CG/TdK/ha

Astrid Oosenbrug
Voorzitter COC Nederland

Maureen van Leeuwen
Voorzitter Transvisie

Remco Yizhak Cooremans
Voorzitter Meer dan Gewenst
Nederlandse stichting voor regenbooggezinnen

Pauline van Berkel
Voorzitter Zwanger voor een Ander

Petra Luiken
Voorzitter Bi+ Nederland

Emma Lok
Directeur WOMEN Inc.

Miriam van der Have
Directeur-bestuurder NNID

Brand Berghouwer
Voorzitter Trans Gender Netwerk

c.c. Vaste Kamercommissie VWS
Zorginstituut Nederland